

sygn. akt IX GC 306/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

zaoczny w stosunku do pozwanego (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ś.

Dnia 26 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział IX Gospodarczy w składzie :

Przewodniczący : SSO Maria J. Werle

Protokolant: sekr. sąd. Ewelina Kołodziejczak – Marczak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 listopada 2014 roku w P.

sprawy

z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w L.

przeciwko

1. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś.

2. S. W. zamieszkałemu w S.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś. na rzecz powoda kwotę 164.700,19 złotych (sto sześćdziesiąt cztery tysiące siedemset złotych i dziewiętnaście groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty:

- 9.457,76 złotych za okres od dnia 07 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty
- 1.425,60 złotych za okres od dnia 13 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty
- 4.352,40 złotych za okres od dnia 18 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty
- 1.732,32 złotych za okres od dnia 18 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty
- 4.717,44 złotych za okres od dnia 21 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty
- 1.508,11 złotych za okres od dnia 22 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty
- 741,31 złotych za okres od dnia 22 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty
- 912,38 złotych za okres od dnia 24 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty
- 9.968,40 złotych za okres od dnia 25 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty
- 14.640,48 złotych za okres od dnia 30 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty
- 1.995,84 złotych za okres od dnia 04 września 2012 roku do dnia zapłaty
- 14.292,72 złotych za okres od dnia 05 września 2012 roku do dnia zapłaty

- 3.175,20 złotych za okres od dnia 08 września 2012 roku do dnia zapłaty
- 14.461,20 złotych za okres od dnia 08 września 2012 roku do dnia zapłaty
- 15.720,48 złotych za okres od dnia 19 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty
- 17.485,20 złotych za okres od dnia 26 września 2012 roku do dnia zapłaty
- 17.297,28 złotych za okres od dnia 03 października 2012 roku do dnia zapłaty
- 3.592,51 złotych za okres od dnia 10 października 2012 roku do dnia zapłaty
- 2.782,08 złotych za okres od dnia 11 października 2012 roku do dnia zapłaty
- 15.050,88 złotych za okres od dnia 11 października 2012 roku do dnia zapłaty
- 7.272,72 złotych za okres od dnia 17 października 2012 roku do dnia zapłaty
- 268,38 złotych za okres od dnia 06 listopada 2012 roku do dnia zapłaty
- 1.849,50 złotych za okres od dnia 02 lutego 2013 roku do dnia zapłaty

2. w pozostałym zakresie oddała powództwo przeciwko pozwanemu (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ś.

3. oddała w całości powództwo przeciwko pozwanemu S. W.

4. zasądza od pozwanego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś. na rzecz powoda kwotę 11.853,00 złotych (jedenaście tysięcy osiemset pięćdziesiąt trzy złote) tytułem zwrotu kosztów postępowania

5. zasądza od powoda na rzecz pozwanego S. W. kwotę 3.617,00 złotych (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

6. wyrokowi w punktach 1 i 4 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności przeciwko

pozwanemu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś..

SSO Maria J. Werle

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 14 marca 2014 roku powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. wniósł o zasądzenie od pozwanych (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś. – pozwany ad. 1 oraz S. W. zamieszkałego w S. – pozwany ad. 2 solidarnie kwoty 164.700,19 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od kwot i dat wskazanych w pozwie oraz o zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż pozwany ad. 1 opiekował się zwierzętami, stanowiącymi własność pozwanego ad. 2. Strony ustaliły, że powód będzie wyjątkowo dostarczał paszę pozwanemu ad. 1 na przedłużony termin zapłaty, na pozwanego ad.1 będą wystawiane faktury, jednak pozwany ad. 2 odpowiadać będzie również za dług powstały z tytułu karmienia zwierząt. Do siedziby powoda przybyli solidarnie obaj pozwani. Bez zobowiązania pozwanego ad. 2 powód nie dokonałby sprzedaży. Strony podpisały w dniu 17 sierpnia 2012 roku umowę nazwą przelewem wierzytelności, z której powód nie otrzymał środków pieniężnych od stron. Intencją stron było, aby pozwani solidarnie odpowiadali za dług. Paszą powoda zostały nakarmione zwierzęta pozwanego ad. 2, który ponadto został wzbogacony o wartość paszy.

Powód nadmienił, że pozwany ad. 1 pismem z dnia 22 lutego 2013 roku uznał swój dług, wskazując, że sukcesywnie będzie spłacał swoje zadłużenie.

W odpowiedzi na pozew pozwany ad. 2 wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany wskazał, iż powód w żaden sposób w treści pozwu nie wyjaśnił na jakiej podstawie twierdzi, że odpowiedzialność obu pozwanych ma rzekomo charakter solidarny. Jego zdaniem podstawy tej nie stanowią przepisy dotyczące sprzedaży. Z treści 23 faktur VAT dołączonych do pozwu wynika, że kupującym towar (paszę) oraz jego odbiorcą był wyłącznie pozwany ad. 1. Brak jego zdaniem również podstaw do przyjęcia, że jego odpowiedzialność oparta jest na przepisach o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia. Pozwany ad. 1 nabył od powoda towar we własnym imieniu i na własny rachunek. Tak więc kwestia rozliczeń za dostarczony towar powinna być rozstrzygana na drodze procesu pomiędzy powodem, a pozwanym ad. 1. Powód nie zajmował się żadną sprawą pozwanego ad. 2. Z ostrożności procesowej pozwany ad. 2 zaznaczył, iż powód nie zawiadomił go o dostarczeniu paszy do pozwanego ad.1, ani nie oczekiwał na jego ewentualne zlecenia w tym zakresie. Ostatnia z faktur dołączonych do pozwu została wystawiona już po przesłaniu powodowi pism z dnia 12 listopada 2012 roku, 03 grudnia 2012 roku, oraz 10 stycznia 2013 roku, z których wyraźnie wynikało, że pozwany ad. 2 odmawia zapłaty należności objętych pozwem. Tym samym wystawienie tej faktury odbyło się wbrew wyraźnej woli pozwanego ad. 2. Niezależnie od powyższego zaznaczył, że powód nigdy nie złożył mu rachunku oraz nie wydał żadnej rzeczy, którą przy prowadzeniu sprawy uzyskał.

Pozwany ad. 2 przyznał, że zawarł z pozwanym ad. 1 umowę o tuz kontraktowy nr (...) z dnia 21 czerwca 2012 roku. Na podstawie tej umowy dostarczył pozwanemu ad. 1 łącznie 1.205 sztuk warchlaków. Za dostarczone zwierzęta pozwany ad. 1 był zobowiązany zapłacić około 370.000,00 złotych. Pieniądzy jednak pozwany ad. 2 nie uzyskał, gdyż pozwany ad. 1 znajduje się w fatalnej sytuacji finansowej i nie posiada jakiegokolwiek majątku, z którego możliwe byłoby prowadzenie egzekucji.

Pozwany ad. 2 wyjaśnił, iż celem umowy z dnia 17 sierpnia 2012 roku było jedynie uproszczenie rozliczeń pomiędzy kontrahentami w ten sposób, że pozwany ad. 2 za kupione i odebrane od pozwanego ad. 1 żywe zwierzęta miał zapłacić nie pozwanemu ad. 1 ale bezpośrednio powodowi. Zdaniem pozwanego ad. 2 nie budzi wątpliwości, że aby umowa z dnia 17 sierpnia 2012 roku stała się skuteczna, musiałoby najpierw dojść do sprzedaży mu przez pozwanego ad. 1 jakichkolwiek zwierząt, co nie nastąpiło. Dopiero po ewentualnej sprzedaży zwierząt przez pozwanego ad. 1 pozwany ad. 2 był zobowiązany do zapłaty ceny za sprzedane zwierzęta na rachunek powoda. W ocenie pozwanego ad. 2 umowa z dnia 17 sierpnia 2012 roku nie stanowiła przejęcia przez niego długów pozwanego ad. 1.

Pozwany ad. 2 zwrócił również uwagę, że umowa z dnia 17 sierpnia 2012 roku dotyczyła wyłącznie płatności za pasze dostarczoną do dnia 25 września 2012 roku. Tymczasem do pozwu zostały dołączone faktury VAT wystawione przez powoda już po dniu 25 września 2012 roku.

Pozwany ad. 2 wskazał także, iż powód nie wykazał w żaden sposób, że pasza sprzedana pozwanemu ad. 1 została wykorzystana do karmienia zwierząt dostarczonych przez pozwanego ad. 2. Ponadto umowa z dnia 17 sierpnia 2012 roku dotyczyła wyłącznie kwoty 80.000,00 złotych.

Pozwany ad. 1 nie złożył odpowiedzi na pozew, ani nie stawił się na rozprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód sprzedawał pozwanemu ad. 1 pasze. W związku z tym wystawił na rzecz pozwanego ad. 1 faktury VAT nr:

- (...) z dnia 23 lipca 2012 roku na kwotę 14.657,76 złotych,
- (...) z dnia 09 sierpnia 2012 roku na kwotę 1.425,60 złotych,

- (...) z dnia 03 sierpnia 2012 roku na kwotę 4.352,40 złotych,
- (...) z dnia 10 sierpnia 2012 roku na kwotę 1.732,32 złotych,
- (...) z dnia 06 sierpnia 2012 roku na kwotę 4.717,44 złotych,
- (...) z dnia 14 sierpnia 2012 roku na kwotę 1.508,11 złotych,
- (...) z dnia 14 sierpnia 2012 roku na kwotę 741,31 złotych,
- (...) z dnia 16 sierpnia 2012 roku na kwotę 912,38 złotych,
- (...) z dnia 17 sierpnia 2012 roku na kwotę 9.968,40 złotych,
- (...) z dnia 22 sierpnia 2012 roku na kwotę 14.640,48 złotych,
- (...) z dnia 27 sierpnia 2012 roku na kwotę 1.995,84 złotych,
- (...) z dnia 28 sierpnia 2012 roku na kwotę 14.292,72 złotych,
- (...) z dnia 31 sierpnia 2012 roku na kwotę 3.175,20 złotych,
- (...) z dnia 31 sierpnia 2012 roku na kwotę 14.461,20 złotych,
- (...) z dnia 11 września 2012 roku na kwotę 15.720,48 złotych,
- (...) z dnia 18 września 2012 roku na kwotę 17.485,20 złotych,
- (...) z dnia 28 września 2012 roku na kwotę 17.297,28 złotych,
- (...) z dnia 02 października 2012 roku na kwotę 3.592,51 złotych,
- (...) z dnia 03 sierpnia 2012 roku na kwotę 2.782,08 złotych,
- (...) z dnia 03 sierpnia 2012 roku na kwotę 15.050,88 złotych,
- (...) z dnia 09 października 2012 roku na kwotę 7.272,72 złotych,
- (...) z dnia 25 października 2012 roku na kwotę 268,38 złotych,
- (...) z dnia 25 stycznia 2013 roku na kwotę 1.917 ,00 złotych.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : faktury VAT (k.19-41), zeznania świadka H. S. (1) (k.180-182).

Powód wykonał swoje zobowiązania i wydał pozwanemu ad. 1 zakupioną paszę.

okoliczność bezsporna, a nadto **dowód** : zeznania świadka H. S. (1) (k.180-182).

W dniu 17 sierpnia 2012 roku strony podpisały dokument określony jako umowa przelewu wierzytelności. W dokumencie tym pozwany ad. 1 oświadczył, iż ceduje część swoich należności od pozwanego ad. 2 za tuczniki na poczet zobowiązań wobec powoda za dostarczoną paszę w okresie do dnia 25 września 2012 roku w kwocie 80.000,00 złotych z zastrzeżeniem zmiany wysokości w/w kwoty w zależności od ilości dostarczonej paszy do dnia 25 września 2012 roku. Jednocześnie pozwany ad. 2 zobowiązał się przelać na konto powoda w/w kwoty z zastrzeżeniem zmiany wysokości w/w kwoty w zależności od dostarczonej paszy do dnia 25 września 2012 roku (zgodnie ze szczegółowym wykazem faktur), tytułem przejętych zobowiązań pozwanego ad. 1.

okolicość bezsporna, a nadto **dowód** : umowa przelewu wierzytelności z dnia 17 sierpnia 2012r. (k.16), zeznania świadków H. S. (1) (k.180-182), H. S. (2) (k.182).

W dniu 21 czerwca 2012 roku pozwany ad. 2 zawarł z powodem ad. 1 umowę o tucz kontraktowy trzody chlewnej.

W wykonaniu tej umowy pozwany ad. 2 sprzedał pozwanemu ad. 1 określoną ilość trzody chlewnej. Jednocześnie po zawarciu każdej z umów pozwani zawierali umowę przewłaszczenia warchlaków.

okolicość bezsporna, a nadto **dowód** : umowa o tucz kontraktowy nr (...) z dnia 21 czerwca 2012r. wraz z załącznikami (k.18-24 akt Sądu Okręgowego w Poznaniu sygn. akt XIII C 914/12), faktury VAT wraz z listami przewozowymi (k.25-30 akt Sądu Okręgowego w Poznaniu sygn. akt XIII C 914/12).

Przedmiotowe tuczniki zostały zajęte przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kępnie Ł. S. w sprawie KM 900/12

okolicość bezsporna, a nadto **dowód** : protokół zajęcia ruchomości z dnia 10 października 2012r. (k.54-57 akt Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kępnie Ł. S. sygn. akt KM 900/12).

Pozwany ad. 2 wystąpił dwukrotnie o zwolnienie zajętych tuczników spod egzekucji. Oba powództwa zostały oddalone wyrokami Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 01 marca 2013 roku sygn. akt XIII C 914/12 i z dnia 10 października 2013 roku sygn. akt XIII C 997/12

okolicość bezsporna, a nadto **dowód** : wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 1 marca 2013r. sygn. akt XIII C 914/12 (k.125 akt Sądu Okręgowego w Poznaniu sygn. akt XIII C 914/12), wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 10 października 2013r. sygn. akt XIII C 997/12 (k.144 akt Sądu Okręgowego w Poznaniu sygn. akt XIII C 997/12).

Ze zbycia zajętych tuczników i kur rasy L. uzyskano w toku postępowania egzekucyjnego kwotę 82.526,23 złotych, z której po odprowadzeniu podatku VAT pozostała do podziału kwota 76.416,17 złotych.

dowód : pismo Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Lesznie M. S. z dnia 1 lipca 2014r. sygn. akt KM 9417/12 (k.151)

W piśmie z dnia 02 października 2012 roku skierowanym do pozwanego ad. 2 powód wskazał listę zobowiązań pozwanego ad. 1 w stosunku do niego

dowód : pismo z dnia 2 października 2012r. (k.42).

Pismami z dnia 24 października 2012 roku i 07 listopada 2012 roku powód zawiadomił pozwanego ad. 2, iż nie wpłynęła żadna kwota dotycząca wierzytelności z umowy z dnia 17 sierpnia 2012 roku.

W odpowiedzi na powyższe pismo pozwany ad. 2 poinformował powoda, że nie może przekazać mu żadnych środków, których dotyczy umowa cesji z dnia 17 sierpnia 2012 roku, albowiem uzależnione jest to od wcześniejszego odebrania przez niego tuczników, które znajdują się w posiadaniu pozwanego ad. 1, a które zostały zajęte przez komornika.

dowód : pismo powoda z dnia 24 października 2012r. (k.43), pismo powoda z dnia 7 listopada 2012r. (k.44), pismo pozwanego ad. 2 z dnia 12 listopada 2012r. (k.45).

Pismem dnia 22 lutego 2013 roku pozwany ad. 1 poinformował powoda (w odpowiedzi na wezwanie z dnia 07 stycznia 2013 roku), że sukcesywnie będzie dokonywał spłaty zadłużenia wobec powoda.

dowód : pismo pozwanego ad. 1 z dnia 22 lutego 2013r. (k.51).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił, na podstawie dokumentów dołączonych przez stronę powodową do akt sprawy, dokumentów zgromadzonych w aktach sądowych i egzekucyjnych oraz zeznań świadków. Dokumenty te miały

charakter dokumentów prywatnych i stosownie do treści 245 k.p.c. stanowiły dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia zawarte w tych dokumentach. Dokumenty powyższe nie były kwestionowane przez strony, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu. Część dokumentów miała charakter dokumentów urzędowych i stosownie do treści art. 244 § 1 k.p.c. stanowiła dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka H. S. (1) jedynie w części, w jakiej świadek zeznawała o wykonywaniu umowy sprzedaży paszy i jej dostarczaniu przez powoda pozwanemu ad. 1, jak również, co do wzywania pozwanego ad. 2 do zapłaty i zajęcia przez niego stanowiska. Za wiarygodne Sąd uznał również zeznania świadka w zakresie, w jakim świadek potwierdziła zawarcie umowy z dnia 17 sierpnia 2012 roku. W powyższym zakresie jej zeznania dotyczą okoliczności bezspornych, a także znajdujących potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. W pozostałym zakresie Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom świadka, w szczególności co do przyczyn zawarcia umowy z dnia 17 sierpnia 2012 roku, jej treści i skutków albowiem w tym zakresie zeznania świadka nie znajdowały potwierdzenia w materiale dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy, a w szczególności pozostawały w sprzeczności z treścią umowy z dnia 17 sierpnia 2012 roku. Interpretacja znaczenia i skutków zawarcia przedmiotowej umowy były prywatną opinią świadka, która nie znalazła potwierdzenia w toku postępowania dowodowego.

Sąd nie znalazł podstaw, by kwestionować zeznania świadka H. S. (2), jednakże miały one ograniczone znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Świadek miała jedynie ogólną wiedzę co do umowy z dnia 17 sierpnia 2012 roku, przy czym jej wiedza miała charakter pośredni i pochodziła z dokumentów i od świadka H. S. (1).

Sąd pominął zeznania świadka A. M. albowiem świadek nie miał żadnej wiedzy istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy.

W związku z nieusprawiedliwionym niestawiennictwem na rozprawie w dniu 18 listopada 2014 roku Sąd pominął dowód z przesłuchania stron.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z dyspozycją art. 535 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Jest to umowa konsensualna, odpłatna i wzajemna. Na każdej ze stron ciąży dwa korespondujące ze sobą obowiązki: przeniesienia prawa własności z zapłatą ceny i wydanie przedmiotu sprzedaży z jego odbiorem (Cz. Żuławska w Komentarz do kodeksu cywilnego Księga trzecia Zobowiązania tom 2 pod red. Gerarda Bieńka Warszawa 2006 s. 17).

W ocenie Sądu powód wykazał w wystarczającym zakresie zasadność roszczenia dochodzonego przeciwko pozwanemu ad. 1. Nie budzi jakichkolwiek wątpliwości, że strony nie zawarły umowy sprzedaży w formie pisemnej. Przywołany powyżej przepis nie wymaga jednak dla ważności umowy sprzedaży konieczności dochowania formy pisemnej lub innej formy szczególnej. Zasady doświadczenia życiowego wskazują, że znacząca część umów sprzedaży zawierana jest w formie ustnej lub w sposób dorozumiany, gdy jedna ze stron składa zamówienie, a druga niezwłocznie przystępuje do jego realizacji, czasami nawet bez wystawiania formalnego potwierdzenia przyjęcia zamówienia. W takiej sytuacji zawarcie umowy sprzedaży potwierdza zwykle faktura wystawiona przez sprzedającego, która jednocześnie określa warunki sprzedaży lub też dowody wydania towaru WZ.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, iż roszczenia powoda okazały się zasadne jedynie w stosunku do pozwanego ad. 1. Powód przedłożył bowiem szereg faktur, które wobec braku stanowiska pozwanego ad. 1, były wystarczającym dowodem na zawarcie umowy sprzedaży paszy. Jednocześnie poza sporem pozostawało, że powód wywiązał się z zawartych umów i dostarczył paszę w ilościach określonych w załączonych do pozwu fakturach. Potwierdziły to również zeznania świadka H. S. (1). Bezspornym była również wysokość żądanego wynagrodzenia. W związku z powyższym, uznając, iż powód wykazał zasadność zgłoszonego roszczenia wobec pozwanego ad. 1, Sąd uwzględnił w tym zakresie powództwo w przeważającym zakresie.

Sąd oddalił powództwo przeciwko pozwanemu ad. 1 jedynie częściowo w zakresie odsetek od ostatniej faktury nr (...) z dnia 25 stycznia 2013 roku na kwotę 1.917,00 złotych. Powód domaga się z tej faktury odsetek od kwoty 1.849,50

złotych od dnia 02 lutego 2012 roku podczas, gdy termin zapłaty wskazany na tej fakturze to 01 lutego 2013 roku, a zatem pozwany ad. 1 mógł pozostawać w opóźnieniu z zapłatą najwcześniej od dnia 02 lutego 2013 roku i od tej daty należne są powodowi odsetki zgodnie z art. 481 § 1 i 2 k.c.

Sąd nie znalazł jednoczenie podstaw, by uwzględnić roszczenia powoda w stosunku do pozwanego ad. 2. Nie budziło wątpliwości, że nie był on stroną umów sprzedaży paszy. Powód winien zatem zgodnie z art. 6 k.c. wykazać podstawę jego odpowiedzialności oraz co niezwykle istotne podstawę solidarnego charakteru tej odpowiedzialności, albowiem taki sposób odpowiedzialności powód określił w pozwie. Jest to o tyle istotne, że solidarność nie jest przedmiotem domniemania, albowiem zgodnie z art. 369 k.c. zobowiązanie jest solidarne, jeżeli to wynika z ustawy lub z czynności prawnej. Powód nie powołał konkretnego przepisu prawa, a Sąd również nie znalazł ustawowej podstawy solidarnej odpowiedzialności obojga pozwanych. Jej podstawą musiałaby być zatem czynność prawna. W ocenie powoda czynnością taką było porozumienie (umowa) z dnia 17 sierpnia 2012 roku. Poglądu powoda nie sposób jednak podzielić.

Powód wyjaśnił, iż zawarcie porozumienia z dnia 17 sierpnia 2012 roku było konieczne w kontekście wspomnianych umów sprzedaży paszy. Powód twierdził bowiem, iż nie zgodziłby się na sprzedawanie pozwanemu ad. 1 paszy z przedłużonym terminem zapłaty, gdyby ten nie przedstawił dodatkowego zabezpieczenia zapłaty. Takim „zabezpieczeniem” miał być właśnie pozwany ad. 2. Pasza objęta spornymi umowami miała bowiem być wykorzystana do karmienia tuczników pozwanego ad. 2, których tuczem zajmował się pozwany ad.1. W ocenie powoda pozwany ad. 2 zobowiązał się wobec niego do zapłaty za dostarczoną paszę i jego odpowiedzialność była równoczesna z odpowiedzialnością pozwanego ad. 1. Jego zdaniem taki był właśnie cel i skutek zawarcia porozumienia z dnia 17 sierpnia 2012 roku. Przeczy temu jednak treść tego porozumienia.

W zakresie wykładni oświadczeń woli odwołać należy się do art. 65. § 1 i 2 k.c. zgodnie z którym oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

Nie ulega wątpliwości, że zasada *clara non sunt interpretanda* może być w odniesieniu do interpretacji oświadczeń woli rozumiana jedynie jako dyrektywa oznaczająca uznanie za wiążące tego, co jasno wynika z treści oświadczenia w określonym kontekście, bez względu na interpretację czysto językową. Nie można więc korygować jednoznacznego w tym sensie przesłania zawartego w oświadczeniu woli przez odwołanie do reguł językowych. Tylko wtedy, kiedy „dosłowne” brzmienie umowy zbiega się jednoznacznie z zamiarem stron i celem umowy, znika potrzeba dodatkowych zabiegów interpretacyjnych (np. przy użyciu kryteriów wynikających z zasad współżycia społecznego lub ustalonych zwyczajów). Złudzeniem byłoby jednak stanowisko, wedle którego można uniknąć jakiegokolwiek interpretacji oświadczenia woli, ponieważ ustalenie, że dosłowne brzmienie postanowień umowy zbiega się z zamiarem stron i celem umowy, także zakłada wcześniejsze ustalenie ich znaczenia w określonym kontekście.

Kryterium zgodnego zamiaru stron oznacza odwołanie się do rzeczywistych uzgodnionych intencji stron co do skutków prawnych, które mają nastąpić w związku z zawarciem umowy. Kryterium to w zasadzie wyprzedza ustalenie treści według innych dyrektyw znaczeniowych (skutek, co do którego w danych okolicznościach nie ma wątpliwości, że był objęty intencją stron, powinien być brany pod uwagę bez względu na dosłowne brzmienie umowy i inne zewnętrzne kryteria oceny). Miarodajna jest przy tym chwila złożenia oświadczenia woli przez strony, a nie wyrażone później intencje stron, których celem może być modyfikacja umowy pierwotnej.

Za wiążący uznaje się sens oświadczenia woli, w jakim zrozumiała go zarówno osoba składająca, jak i odbierająca to oświadczenie. Dopiero jeżeli okaże się, że znaczenie przypisywane oświadczeniu woli przez każdą ze stron jest inne, powinno nastąpić zastosowanie obiektywnej metody wykładni, w której sens oświadczenia woli ustala się na podstawie przypisania normatywnego.

Cel umowy w znaczeniu art. 65 § 2 to przede wszystkim cel zindywidualizowany, dotyczący konkretnej umowy uwarunkowanej określonymi interesami stron, a nie cel przynależny do pewnej ogólniejszej kategorii umów

(wyróżnianej przez rodzaj przyczyny prawnej - kauza) czy klasy czynności prawnych. Jest to więc np. cel konkretnej umowy sprzedaży rzeczy o określonych funkcjach użytkowych branych pod uwagę przez nabywcę, a nie abstrakcyjnie pojęty prawny cel sprzedaży jako czynności przysparzającej. Nie wyłącza to jednak możliwości odwołania się do tzw. celów typowych, związanych z zaspokajaniem typowych potrzeb (Kodeks Cywilny Komentarz pod red. K. Pietrzykowskiego 2013 – Komentarz do art. 65 Legalis).

Jeżeli powód twierdził, że treść umowy z dnia 17 sierpnia 2012 roku jest inna, niż wynika to z jej literalnego brzmienia powinien tą okoliczność wykazać, albowiem to z niej wywodzi podstawę odpowiedzialności pozwanego ad. 2.

Przed analizą umowy przelewu przywołać należy okoliczności dotyczące zakresu umów i wzajemnych roszczeń stron. Niezależnie od stosunków umownych, związanych ze sprzedażą paszy, istniejących między powodem, a pozwanym ad. 1, osobne stosunki istniały między pozwanymi. Zawarli oni bowiem umowę z dnia 21 czerwca 2012 roku o tucz kontraktowy trzody chlewnej. Na mocy tej umowy pozwany ad. 2 sprzedał pozwanemu ad. 1 tuczyniki, które ten następnie przewłaszczył na rzecz pozwanego ad. 2. Pozwany ad. 1 miał dokonać tuczu, a następnie, po odebraniu zwierząt, pozwany ad. 2 zobowiązany był do zapłaty za tucz.

Wspomniane porozumienie z dnia 17 sierpnia 2012 roku zostało przez strony określone jako umowa przelewu wierzytelności. Analiza powyższego dokumentu nie prowadzi do wniosku, że istnieje sprzeczność między nazwą umowy, a jej treścią. W umowie wskazano bowiem, że pozwany ad. 1 ceduje część swoich należności od pozwanego ad. 2 za tuczyniki na poczet zobowiązań wobec powoda za dostarczoną paszę w okresie do dnia 25 września 2012 roku w kwocie 80.000,00 złotych z zastrzeżeniem zmiany wysokości w/w kwoty w zależności od ilości dostarczonej paszy do dnia 25 września 2012 roku. Jednocześnie pozwany ad. 2 zobowiązał się przelać na konto powoda w/w kwoty z zastrzeżeniem zmiany wysokości w/w kwoty w zależności od dostarczonej paszy do dnia 25 września 2012 roku (zgodnie ze szczegółowym wykazem faktur), tytułem przejętych zobowiązań pozwanego ad. 1. Z umowy zatem w ocenie Sądu wynika w sposób jednoznaczny, że jej przedmiotem był przelew przez pozwanego ad. 1 na rzecz powoda wierzytelności tego pierwszego wobec pozwanego ad. 2 z tytułu zapłaty za tuczyniki (za tuczenie świń pozwanego ad.2). Z treści powyższego wynika, że powyższa cesja była związana z zapłatą za dostarczoną przez powoda paszę. Z umowy wynika, że pozwany ad.1 scedował swoje wierzytelności wobec pozwanego ad. 2 na powoda, jako zapłatę za dostarczoną paszę. Nie powoduje to jednak powstania odpowiedzialności pozwanego ad. 2 wobec powoda za zapłatę ceny z umowy sprzedaży paszy. Nie nastąpiło bowiem przejęcie długu pozwanego ad. 1. Wprawdzie w ostatnim zdaniu umowy wskazało, że zapłata kwoty nastąpi tytułem przejętych zobowiązań pozwanego ad. 1, jednakże w ocenie Sądu zapis ten jedynie doprecyzowuje treść umowy i przede wszystkim jej cel, wskazując, że zapłata dokonywana przez pozwanego ad. 2 prowadzi do wygaśnięcia zobowiązań pozwanego ad. 1. W innym przypadku pozwany ad. 2 byłby zobowiązany do zapłaty z tytułu cesji wierzytelności za tucz zwierząt i jednocześnie do zapłaty za dostarczoną paszę, jako osoba która przejęła dług pozwanego ad. 1. Trudno uznać, aby pozwany ad. 2 zawarł taką umowę. Przeciwno tezie o przejęciu długu przez pozwanego ad. 2 świadczy również fakt, iż powód nadal żąda zapłaty również od pozwanego ad. 1. Gdyby umowa z dnia 17 sierpnia 2012 roku była umową o przejęcie długu, to w rezultacie jej zawarcia pozwany ad. 1 przestałby być dłużnikiem powoda. Tymczasem powód jednoznacznie wskazuje, że zobowiązani do zapłaty są solidarnie obaj pozwani.

W rezultacie Sąd przyjął, iż powód w drodze cesji nabył wierzytelność od pozwanego ad. 1 i mógł dochodzić zapłaty od pozwanego ad. 2, a ewentualna zapłata przez pozwanego ad. 2 miała być zaliczana na poczet długu pozwanego ad. 1. Powód, mimo, iż to na nim spoczywał w tym zakresie ciężar dowodu nie podważył powyższej interpretacji, ani nie wykazał, że inna była wola stron zawierających umowę z dnia 17 sierpnia 2012 roku. Kluczowym w tym zakresie byłby dowód z przesłuchania stron, jednakże został on pominięty przez Sąd z uwagi na nieusprawiedliwione niestawiennictwo stron na rozprawie w dniu 18 listopada 2014 roku.

W związku z powyższym w ocenie Sądu brak było podstaw do zasądzenia żądanych kwot od pozwanego ad.2. Powód dochodzi zapłaty ceny z umowy sprzedaży, a nie wynagrodzenia za tucz zwierząt, scedowanej na niego na mocy umowy z dnia 17 sierpnia 2012 roku. Zwrócić należy uwagę, iż powód dochodzi kwoty 164.700,19 złotych, podczas, gdy umowa z dnia 17 sierpnia 2012 roku dotyczyła jedynie kwoty 80.000,00 złotych. Zastrzeżono wprawdzie, iż kwota ta może

ulec zwiększeniu w zależności od ilości dostarczonej paszy do dnia 25 września 2012 roku. W tym zakresie miał zostać sporządzony szczegółowy wykaz faktur. Taki wykaz powód zawarł w piśmie z dnia 02 października 2012 roku. Dotyczył on jednak jedynie kwoty 133.884,12 złotych. Tymczasem powód pozwem objął również faktury z okresu październik 2012 roku – styczeń 2013 roku, a więc takie, które nie były objęte umową z dnia 17 sierpnia 2012 roku i wystawione zostały również po zajęciu przez pozwanego stanowiska i odmowie dokonania zapłaty.

Nawet gdyby przyjąć, że powód dochodziłby zapłaty kwoty z tytułu cesji wierzytelności, to i tak powództwo uległoby oddaleniu. Na powodzie spoczywałby w takiej sytuacji ciężar dowodu wymagalności roszczenia objętego cesją. Powód nie wykazał jednak tej okoliczności. Nie budziło bowiem wątpliwości, że zapłata za tuczą miała zostać dokonana dopiero po jego zakończeniu i sprzedaży tuczników. Roszczenia zatem pozwanego ad. 1 przeciwko pozwanemu ad. 2 stały się wymagalne dopiero z tą chwilą. Tymczasem tuczniaki zostały zajęte w toku postępowania egzekucyjnego, prowadzonego przeciwko pozwanemu ad. 1 i następnie sprzedane. Uzyskane z tego tytułu środki zostały podzielone między wierzycieli pozwanego ad.1. Roszczący sobie prawo własności do tych tuczników próbował dwoma powództwami zwolnić je spod egzekucji, jednakże zostały one oddalone.

Na marginesie wskazać już tylko należy, iż brak było innych podstaw prawnych, które uzasadniałyby zasądzenie kwot wskazanych w pozwie. Słusznie zwracał uwagę pozwany ad. 2, że nie mogłyby być to przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia, albowiem powód nie prowadził żadnych spraw, a jedynie sprzedawał paszę pozwanemu ad. 1. Powód nie wykazał również, ani nawet nie twierdził, że pozwany ad. 2 odpowiedzialny jest jako poręczyciel. Nie mogły również znaleźć zastosowania przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu. Powód wskazywał, że sprzedawana przez niego pasza została zjedzona przez tuczniaki pozwanego ad.2. Powyższe pozostało jednak wyłącznie w sferze jego twierdzeń. Nie wykazał, że w stadninie były wyłącznie tuczniaki pozwanego ad. 2 i że całość paszy została przez nie zjedzona. Co istotne tuczniaki nigdy nie zostały oddane pozwanemu ad. 2 ale sprzedane w toku postępowania egzekucyjnego. Pozwany nie został zatem wzbogacony z tego tytułu.

Reasumując powyższe rozważania wskazać należy, iż powództwo w stosunku do pozwanego ad. 2 okazało się niezasadne w całości. Powód żądał od niego zapłaty ceny za sprzedaną paszę nie wykazał jednak, aby był on stroną umowy lub aby przejął dług pozwanego. Umowa z dnia 17 sierpnia 2012 roku, na którą wskazywał powód, dotyczyła jedynie cesji wierzytelności pozwanego ad. 1 w stosunku do pozwanego ad. 2, przy czym cesja ta miała stanowić zapłatę na rzecz powoda za sprzedaną paszę. Powód nie wykazał, aby umową tą pozwany ad. 2 przyjął odpowiedzialność za zapłatę ceny i aby miała ona charakter solidarny z pozwanym ad. 1. W związku z powyższym koniecznym było oddalenie w całości powództwa przeciwko pozwanemu ad. 2.

Stosownie do art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd na wyrok w punkcie 1 i 4 nadał rygor natychmiastowej wykonalności przeciwko pozwanemu ad. 1

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 3 i 4 wyroku obciążając nimi w całości powoda (w zakresie powództwa przeciwko pozwanemu ad. 2) i pozwanego ad. 1 jako strony przegrywające proces. W tym zakresie Sąd oparł się na przepisach art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Zgodnie z ich brzmieniem strona przegrywająca sprawę jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Do powyższych kosztów stosownie do § 3 przywołanego powyżej przepisu należą dla strony reprezentowanej przez adwokata wynagrodzenie nie wyższe niż stawki określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. W zakresie dotyczącym powództwa przeciwko pozwanemu ad. 1 Sąd uwzględnił również treść art. 100 k.p.c. uznając jednocześnie, iż powód przegrał proces nieznacznie, tylko częściowo co do roszczenia o zasądzenie odsetek.

Na koszty postępowania poniesione przez powoda w niniejszym procesie składały się: opłata od pozwu koszty zastępstwa procesowego i koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 złotych. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego Sąd ustalił w oparciu o treść § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1349 ze zm.).

W przypadku kosztów pozwanego ad. 2 obejmowały one jedynie koszty zastępstwa procesowego i koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 złotych Wysokość kosztów zastępstwa procesowego Sąd ustalił w oparciu o treść § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1348 ze zm.).

SSO Maria J. Werle